

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 grudnia 2013 roku - znak (...) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy

z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych określił zadłużenie P. F. z tytułu nieopłaconych składek na kwotę 1.784,20 zł w tym na: ubezpieczenia społeczne za okres od października do grudnia 2011 roku w kwocie 627,87 zł wraz z odsetkami w wysokości 154,00 zł oraz na ubezpieczenie zdrowotne za okres od sierpnia 2010 roku do grudnia 2011 roku w kwocie 1.156,33 zł wraz z odsetkami

w wysokości 396,00 zł. Jednocześnie na podstawie art. 23 ust. 1 ww. ustawy ZUS wskazał, że odsetki będą naliczane nadal do dnia zapłaty, włącznie z tym dniem, na zasadach

i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Ordynacja Podatkowa. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że płatnik nie wywiązał się z obowiązku terminowego opłacania składek.

/decyzja - k. 10 akt ZUS/

Odwołanie od ww. decyzji w dniu 27 grudnia 2013 roku złożył płatnik P. F., podnosząc, że uregulował zadłużenie, którego dotyczy zaskarżona decyzja. W uzasadnieniu skarżący podniósł, że z datą 17 kwietnia 2013 roku złożył wniosek o umorzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres od stycznia 2009 roku do lutego 2009 roku i składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od czerwca 2008 roku do lutego 2009 roku, który to wniosek organ rentowy przyjął. Jednocześnie w dniu 22 kwietnia 2013 roku dokonał w całości spłaty pozostałej części zaległości, w tym na FUS za pozostały okres, tj. od marca 2009 roku do października 2010 roku, październik 2011 roku, od grudnia 2011 roku do stycznia 2012 roku wraz z należnymi odsetkami, na FUZ za okresy: od marca 2009 roku do października 2010 roku, październik 2011 roku, od grudnia 2011 roku do maja 2012 roku wraz z należnymi odsetkami. Ponadto wcześniej, bo w dniu 21 marca 2013 roku dokonał zapłaty zaległości na konto FUZ za okres od czerwca 2012 roku do sierpnia 2012 roku wraz z należnymi odsetkami. Wnioskodawca wniósł także o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/odwołanie - k. 2 - 3/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 24 stycznia 2014 roku organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując że na koncie płatnika nadal figuruje zadłużenie. Organ rentowy podniósł, że w dniu 22 kwietnia 2013 roku dokonano wpłat w kwocie 8.482,56 zł na FUZ i 16.509,36 zł na FUS. Wpłaty miały miejsce wcześniej niż złożenie wniosku o umorzenie należności w dniu 23 kwietnia 2013 roku (a nie jak wskazał skarżący w dniu 17 kwietnia 2013 roku) i zostały one rozliczone za okresy:

- ubezpieczenia społeczne kwota 16.509,36 zł na należności ubezpieczeń społecznych za okres styczeń 2009 roku – październik 2010 roku, październik 2011 roku w wysokości 11.703,56 zł , odsetki w kwocie 4.797,00 zł oraz koszty upomnień 8,80 zł,

- ubezpieczenie zdrowotne kwota 8.482,56 zł na należności ubezpieczenia zdrowotnego za okres czerwiec 2008 roku – sierpień 2010 roku w wysokości 5.785,16 zł, odsetki w kwocie 2.671,00 zł oraz koszty upomnień 26,40 zł.

Wpłaty te zostały rozliczone na ogólnych zasadach zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

/odpowiedź na odwołanie - k. 5 - 6/

Decyzją z dnia 2 stycznia 2014 roku nr (...) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. umorzył postępowanie w zakresie umorzenia należności

z tytułu składek za okres od czerwca 2008 roku do lutego 2009 roku. Na podstawie przeprowadzonej analizy konta płatnika stwierdzono bowiem, że za ten okres nie ma zaległości z tytułu składek.

/decyzja - k. 32 akt ZUS załączonych do sprawy o sygn. akt VIII U 613/14/

Odwołanie od ww. decyzji w dniu 4 lutego 2014 roku złożył P. F., uznając tę decyzję za niesłuszną, podnosząc tak jak w odwołaniu od decyzji z dnia 11 grudnia 2013 roku, że wniosek o umorzenie należności składkowych za okres od czerwca 2008 roku do lutego 2009 roku złożył w dniu 17 kwietnia 2013 roku, a zapłata pozostałej części zaległości została dokonana później – w dniu 22 kwietnia 2013 roku. Organ rentowy powinien zatem zaliczyć wpłatę dokonaną w dniu 22 kwietnia 2013 roku na poczet zaległości od marca 2009 roku. Ponadto wnioskodawca wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/odwołanie - k. 2 - 5 akt o sygn. VIII U 613/14/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 12 lutego 2014 roku organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, wskazując, że ustawa z dnia 9 listopada 2012 roku

o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność umożliwia umorzenie nieopłaconych składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe oraz wypadkowe za okres od 1 stycznia 1999 roku do 28 lutego 2009 roku za osoby obowiązkowo podlegające tym ubezpieczeniom z tytułu prowadzonej działalności. Umorzenie należności na ubezpieczenia społeczne za ww. osoby skutkuje umorzeniem nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy za ten sam okres. Składki dotyczące okresów, za które osoby prowadzące działalność nie posiadają zaległości nie podlegają umorzeniu. W wyniku przeprowadzonej analizy konta płatnika stwierdzono natomiast, że za okres od czerwca 2008 roku do lutego 2009 roku P. F. nie posiada zaległości z tytułu składek

/odpowiedź na odwołanie - k. 7 - 7 verte akt o sygn. VIII U 613/14/

Na rozprawie w dniu 7 lipca 2014 roku pełnomocnik ZUS podniósł, że wnioskodawca dokonał zapłaty zaległości na dzień 22 kwietnia 2013 roku, czyli na dzień przed złożeniem wniosku o umorzenie należności, tj. w dniu 23 kwietnia 2013 roku (ustalony jako data doręczenia wniosku do ZUS zgodnie z Kodeksem postępowania administracyjnego). Wpłaty te zostały zatem zaliczone na poczet najdalszych należności zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczenia składek, do których poboru zobowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Z uwagi na dokonanie wpłat dzień wcześniej, zaległości objęte wnioskiem o umorzenie należności składkowych za okres od czerwca 2008 roku do lutego 2009 roku przestały zdaniem ZUS istnieć, co spowodowało wydanie decyzji o umorzeniu postępowania w zakresie umorzenia należności.

/stanowiska stron - e-protokół z dnia 7 lipca 2014 roku - 00:08:13 - 00:15:05 - płyta - k.28/

Postanowieniem z dnia 9 listopada 2015 roku Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 219 k.p.c. połączył sprawę o sygn. akt VIII U 613/14 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą o sygn. VIII U 400/14.

/postanowienie - k. 36 akt VIII U 613/14/

Na rozprawie w dniu 19 lipca 2017 roku pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania i o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/stanowiska stron - e-protokół z dnia 19 lipca 2017 roku - płyta - k. 242/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca P. F. od dnia 1 czerwca 2006 roku prowadził działalność gospodarczą pod nazwą (...) P. F.. Z dniem 13 września 2012 roku działalności została zawieszona.

/okoliczność bezsporna, a nadto: wydruk z (...) k. 8 akt ZUS załączonych do sprawy o sygn. akt VIII U 613/14/

W dniu 11 kwietnia 2012 roku doręczono wnioskodawcy zawiadomienie o wszczęciu postępowania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy, na którą składają się należności z tytułu:

1) składek na ubezpieczenia społeczne za okres od 2009-06 do 2011-12 w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 - 12 155,68 zł, w tym:

- składki - 9 874,68 zł,

- odsetki za zwłokę - 2 281,00 zł ;

2) składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 2009-06 do 2011-12 w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 - 5 400,66 zł, w tym:

- składki - 4 389,66 zł,

- odsetki za zwłokę - 1 011,00 zł;

3) składek na Fundusz Pracy za okres od 2009-06 do 2011-12 w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 - 1 090,84 zł, w tym:

- składki - 889,84 zł,

- odsetki za zwłokę - 201,00 zł.

/zawiadomienie wraz z potwierdzeniem odbioru - k. 1 - 2 akt ZUS/

Zawiadomienie o zakończeniu postępowania zostało przez wnioskodawcę odebrane w dniu 10 maja 2012 roku.

/zawiadomienie wraz z potwierdzeniem odbioru - k. 6 - 7 akt ZUS/

W dniu 7 listopada 2012 roku skierowano do wnioskodawcy informację o stanie należności, z której wynika, że za okres od czerwca 2008 roku do sierpnia 2012 roku na koncie wnioskodawcy widniały następujące należności:

- Fundusz Ubezpieczeń Społecznych - zadłużenie w kwocie 12.920,07 zł za okres 01/2009 r. - 10/2010 r., 10/2011 r., 12/2011 r. - 01/2012 r.;

- Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego - zadłużenie w kwocie 8 977 ,89 zł za okres: 06/2008 r. - 10/2010 r., 10/2011 r., 12/2011 r. - 08/2012 r.;

- Fundusz Pracy - zadłużenie w kwocie 1.059,02 zł za okres : 03/2009 r. - 10/2010 r., 10/2011 r., 12/2011 r. - 01/2012 r.

/pismo z załącznikiem - k. 82 - 86; pisemna opinia biegłej księgowej - k. 181 w zw. z ustną opinią - e-protokół z dnia 27 marca 2017 roku - 00:03:50 - 00:22:08 - płyta - k. 209/

W dniu 20 listopada 2012 roku wnioskodawca wpłacił na konto ZUS kwotę

1.420,02 zł.

/okoliczność bezsporna/

W dniu 22 kwietnia 2013 roku wnioskodawca wpłacił na konto ZUS kwoty 8.482,56 zł oraz 16.509,36 zł. Wnioskodawca nie określił w tytułach przelewów, jakiego okresu dotyczy wpłata. Wpłaty zostały dokonane z rachunku A. F.. Rachunek został obciążony ww. kwotami w dniu 22 kwietnia 2013 roku. Wpłaty zostały zaksięgowane w ZUS z datą 22 kwietnia 2013 roku.

/potwierdzenia przelewów - k. 15 i 16; zeznania świadka A. F. - e-protokół z dnia 7 lipca 2014 roku - 00:21:02 - 00:27:37 - płyta - k.28; wydruki - k. 35 - 38; pismo - k. 45; wydruki - k. 58 - 59; pismo - k. 116/

Wyżej wymienione wpłaty zostały rozliczone przez ZUS na zaległe należności w następujący sposób:

- na ubezpieczenia społeczne - kwota 16.509,36 zł na należności ubezpieczeń społecznych za okres 01/2009 r. - 10/2010 r., 10/2011 r. w wysokości 11 703,56 zł wraz z odsetkami w kwocie 797,00 zł oraz kosztami upomnień 8,80 zł,

- na ubezpieczenie zdrowotne - kwota 8.482,56 zł na należności ubezpieczenia zdrowotnego za okres 06/2008 r. - 08/2010 r. w wysokości 5.785,16 zł wraz z odsetkami w kwocie 2.671,00 zł oraz kosztami upomnień 8,80 zł.

/okoliczności bezsporne/

P. F. wniósł na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku

o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność - o umorzenie należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, wypadkowe za okres od stycznia 2009 roku do lutego 2009 roku wraz z odsetkami w łącznej wysokości 1.573,40 zł oraz na ubezpieczenie zdrowotne, za okres od czerwca 2008 roku do lutego 2009 roku w wysokości 2.933,66 zł, do których opłacania był zobowiązany z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności. Przesyłkę pocztową zawierającą wniosek nadał w dniu 19 kwietnia 2013 roku. Przesyłka wpłynęła do ZUS w dniu 23 kwietnia 2013 roku i została zarejestrowana w systemie.

/okoliczność bezsporna, a nadto: wniosek z kopertą - k. 1 - 3 akt ZUS załączonych do sprawy o sygn. akt VIII U 613/14; zeznania świadka P. E. - e-protokół z dnia 7 lipca 2014 roku - 00:27:56 - 00:33:41 - płyta - k.28; dokumentacja - k. 48 - 57/

Postanowieniem z dnia 7 maja 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. zawiesił postępowanie w przedmiocie wniosku P. F. z dnia

23 kwietnia 2013 roku do czasu wydania przez Komisję Europejską decyzji stwierdzającej, czy umorzenie należności z tytułu składek na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku

o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność w stosunku do osób, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 2 tej ustawy stanowi pomoc publiczną zgodną z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107

ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

/okoliczność bezsporna, a nadto: postanowienie - 9 akt ZUS załączonych do sprawy o sygn. akt VIII U 613/14/

Postanowieniem z dnia 5 grudnia 2013 roku organ rentowy podjął zawieszone postępowanie wobec ustania przyczyny zawieszenia, ponieważ decyzją Komisji Europejskiej przekazaną w dniu 21 listopada 2013 r. Państwu Polskiemu, umorzenie należność, z tytułu składek na podstawie przepisów ustawy abolicyjnej z dnia 9 listopada 2012 r. osobom, które w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 28 lutego 2009 r. obowiązkowo podlegały ubezpieczeniom emerytalnemu

i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz prowadziły w/w działalność w dniu 1 września 2012r. nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana Traktatu Dz. Urz. UE C 83 z dnia 30 marca 2010 r.).

/okoliczność bezsporna, a nadto: postanowienie - k. 23 akt ZUS załączonych do sprawy o sygn. akt VIII U 613/14/

Decyzją z dnia 11 grudnia 2013 roku - znak (...) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy

z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych określił zadłużenie P. F. z tytułu nieopłaconych składek na kwotę 1.784,20 zł w tym na: ubezpieczenia społeczne za okres od października do grudnia 2011 roku w kwocie 627,87 zł wraz z odsetkami w wysokości 154,00 zł oraz na ubezpieczenie zdrowotne za okres od sierpnia 2010 roku do grudnia 2011 roku w kwocie 1.156,33 zł wraz z odsetkami w wysokości 396,00 zł.

/okoliczność bezsporna, a nadto: decyzja wraz z załącznikiem - k. 9 - 10 akt ZUS/

Decyzją z dnia 2 stycznia 2014 roku nr (...) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. umorzył postępowanie w zakresie umorzenia należności

z tytułu składek za okres od czerwca 2008 roku do lutego 2009 roku. Na podstawie przeprowadzonej analizy konta płatnika stwierdzono bowiem, że za ten okres nie ma zaległości z tytułu składek.

/okoliczność bezsporna, a nadto: decyzja - k. 32 akt ZUS załączonych do sprawy o sygn. akt VIII U 613/14/

Na podstawie tytułów wykonawczych z dnia 26 sierpnia 2013 roku i 21 października 2014 roku ZUS dokonał zajęcia wynagrodzenia za pracę wnioskodawcy. Wnioskodawca uiszczył w dniu 6 i 21 listopada 2014 roku kwoty należności wynikające z tych tytułów wykonawczych.

/zawiadomienia - k. 134, 137, 142; tytuły - k. 135, 138, 143; wydruki potwierdzenia - k. 136, 139, 144, 147; upomnienie - k;. 146;

W okresie od 7 listopada 2012 roku do 11 grudnia 2013 roku na koncie wnioskodawcy odnotowano wpłaty w wysokości 16.531,56 zł na FUS i 9.646,61 zł na FUZ.

/pisemna opinia biegłej księgowej - k. 182/

Zadłużenie wnioskodawcy na dzień 11 grudnia 2013 roku, przy uwzględnieniu, że wniosek o umorzenie nieopłaconych składek został złożony przed dokonaniem wpłat z 22 kwietnia 2013 roku wyniosłoby:

- za okres objęty decyzją tj. do (...):

1) Ubezpieczenie społeczne: brak zaległości

2) Ubezpieczenie zdrowotne za okres 10/2010, 10/2011 i (...) w kwocie 666,83 zł oraz odsetki należne wyliczone na dzień 11.12.2013 roku w kwocie 195 zł ;

- dodatkowo za okresy późniejsze:

1) Ubezpieczenie społeczne: za okres (...) w kwocie 47,35 zł oraz odsetki należne wyliczone na dzień 11.12.2013 roku w kwocie 11 zł

2) Ubezpieczenie zdrowotne za okres: 01/2012 - 05/2012 w kwocie 1.272,75 zł oraz odsetki należne wyliczone na dzień 11.12.2013 roku w kwocie 265 zł, z tytułu kosztów upomnienia 8,80 zł, oraz koszty egzekucyjne w kwocie 44,60 zł;

/pisemna opinia biegłej księgowej - k. 182 - 186 w zw. z ustną opinią - e-protokół z dnia 27 marca 2017 roku - 00:03:50 - 00:22:08 - płyta - k. 209 i pisemną opinią uzupełniającą
- k. 219 - 224/

Zadłużenie wnioskodawcy na dzień 11 grudnia 2013 roku, przy uwzględnieniu, że wniosek o umorzenie nieopłaconych składek został złożony po dokonaniu wpłat z 22 kwietnia 2013 roku wyniosło:

- za okres objęty decyzją tj. do (...):

1) Ubezpieczenie społeczne: za okres 10/2011 i 12/2011 w kwocie 627,87 zł oraz odsetki należne wyliczone na dzień 11.12.2013 roku w kwocie 154 zł;

2) Ubezpieczenie zdrowotne za okres 08/2010 - 10/2010, (...) i (...) w kwocie 1.156,33 zł oraz odsetki należne wyliczone na dzień 11.12.2013 roku w kwocie 396 zł;

- Dodatkowo za okresy późniejsze:

1) Ubezpieczenie społeczne: za okres (...) w kwocie 575,24 zł oraz odsetki należne wyliczone na dzień 11.12.2013 roku w kwocie 123 zł;

2) Ubezpieczenie zdrowotne za okres 01/2012 - 05/2012 w kwocie 1.272,75 zł oraz odsetki należne wyliczone na dzień 11.12.2013 roku w kwocie 265 zł, z tytułu kosztów upomnienia 8,80 zł, oraz koszty egzekucyjne w kwocie 44,60 zł.

/pisemna opinia biegłej księgowej - k. 182 - 186 w zw. z ustną opinią - e-protokół z dnia 27 marca 2017 roku - 00:03:50 - 00:22:08 - płyta - k. 209 i pisemną opinią uzupełniającą
- k. 219 - 224/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy w Łodzi dokonał na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach ZUS oraz na podstawie opinii biegłej z zakresu księgowości.

Biegła wydała opinię na podstawie przedstawionej jej dokumentacji, ustalając zaległość wnioskodawcy w dwóch wariantach. Opinia ta była spójna, logiczna i odpowiadała zakreślonej tezie dowodowej. Biegła w sposób jasny odpowiedziała na postawione jej pytania, wyjaśniając wszelkie wątpliwości i uwzględniając podniesione uwagi i zastrzeżenia pełnomocników stron w ramach ustnej i pisemnej opinii uzupełniającej.

Żadna ze stron nie kwestionowała ostatecznie pisemnej opinii uzupełniającej biegłej z zakresu księgowości, z której jednoznacznie wynika, jaka jest wysokość zadłużenia wnioskodawcy na dzień 11 grudnia 2013 roku, czyli na dzień wydania zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołania nie są zasadne i jako takie podlegają oddaleniu.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 12 ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 963 ze zm.) obowiązkowym ubezpieczeniem: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu – podlegają m. in. osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Na podstawie art. 13 ust. 4 powołanej ustawy osoby fizyczne prowadzące działalność pozarolniczą podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Artykuł 11 ust 2 ustawy stanowi zaś, że dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi prowadzące pozarolniczą działalność (w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 5).

Na podstawie art. 66 ust. 1 pkt. 1c ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 roku (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 1793, ze zm.) osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Jak zaś stanowi art. 32 powołanej wcześniej ustawy systemowej do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Płatnik składek na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy systemowej płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, z zastrzeżeniem ust. 1a, 2a i 2b, nie później niż:

- 1) do 10 dnia następnego miesiąca – dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie;
- 2) do 5 dnia następnego miesiąca – dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;
- 3) do 15 dnia następnego miesiąca – dla pozostałych płatników.

Stosownie do art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych należnościami z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne są: składki, odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia oraz dodatkowa opłata.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych na mocy art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy systemowej wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek.

W rozpoznawanej sprawie organ rentowy decyzją z dnia 11 grudnia 2013 roku - znak (...) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych określił zadłużenie P. F. z tytułu nieopłaconych składek na kwotę 1.784,20 zł. W rozpoznawanej sprawie przedmiotem sporu był sposób rozliczenia przez ZUS wpłat dokonanych przez wnioskodawcę w dniu 22 kwietnia 2013 roku. Zdaniem wnioskodawcy wpłaty te powinny zostać zaliczone zgodnie z wnioskiem o umorzenie należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek na poczet należności niepodlegających umorzeniu.

Jak ustalono wnioskodawca nadał swój wniosek na poczcie w dniu 19 kwietnia 2013 roku. Przesyłka wpłynęła jednak do ZUS w dniu 23 kwietnia 2013 roku i z tą datą została zarejestrowana w systemie.

Zgodnie z art. 180 § 1 k.p.a. w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych stosuje się przepisy kodeksu, chyba że przepisy dotyczące ubezpieczeń ustalają odmienne zasady postępowania w tych sprawach. Przez sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozumie się sprawy wynikające z przepisów o ubezpieczeniach społecznych, o

zaopatrzeniach emerytalnych i rentowych, o funduszu alimentacyjnym, a także sprawy wynikające z przepisów o innych świadczeniach wypłacanych z funduszy przeznaczonych na ubezpieczenia społeczne (§ 2).

Jak stanowi art. 61 § 1 k.p.a. postępowanie administracyjne wszczyna się na żądanie strony lub z urzędu. Data wszczęcia postępowania na żądanie strony jest zaś dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej (§ 3). Postępowanie w sprawie wniosku o umorzenie należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek nie mogło zatem zostać wszczęte przed dniem 23 kwietnia 2013 roku.

Za datę wszczęcia postępowania nie można więc uznać daty nadania wniosku w placówce pocztowej. Kwestię tę regulują bowiem ogólne ww. przepisy k.p.a. W przypadku postępowania z wniosku o umorzenie należności z tytułu składek nie istnieją przepisy szczególne, które pozwalałyby na przyjęcie daty wszczęcia postępowania jako daty nadania wniosku. Rozpoznawana sprawa nie dotyczy postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe, więc nie ma tu zastosowania § 6 ust. 1 Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o takie świadczenia (Dz. U. 2011, nr 237, poz. 1412).

Wpłaty zostały dokonane w dniu 22 kwietnia 2013 roku, czyli przed datą wszczęcia postępowania z wniosku P. F. o umorzenie należności z tytułu składek. Bank potwierdził, że w tym właśnie dniu obciążony został rachunek A. F. (art. 59 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (t. j. Dz.U. 2016 poz. 1572)). ZUS prawidłowo zatem rozliczył wpłaty na dzień ich dokonania zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. 2008 nr 78 poz. 465).

Wobec rozliczenia wpłat z dnia 22 kwietnia 2013 roku na poczet najdalszych należności przestały istnieć zaległości objęte wnioskiem o umorzenie z dnia 23 kwietnia 2013 roku. Zatem organ rentowy zasadnie decyzją z dnia 2 stycznia 2014 roku nr (...) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. umorzył postępowanie w zakresie umorzenia należności z tytułu składek za okres od czerwca 2008 roku do lutego 2009 roku.

W dniu 15 stycznia 2013 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012 roku, poz. 1551).

Ustawa ta – zwana też ustawą abolicyjną - przewiduje możliwość umorzenia składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy oraz odsetek za zwłokę i pozostałych powstałych kosztów (w tym kosztów egzekucyjnych), dla wszystkich osób prowadzących pozarolniczą działalność, które w okresie od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku podlegały obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu oraz wypadkowemu, z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności i nie opłaciły należnych z tego tytułu składek.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy abolicyjnej, na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 roku obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.):

1) która przed dniem 1 września 2012 r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

2) innej niż wymieniona w pkt 1

- umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty

egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Stosownie zaś do dyspozycji ust. 6 art. 1 ustawy abolicyjnej umorzenie należności, o których mowa w ust. 1, skutkuje umorzeniem nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za ten sam okres oraz należnych od nich, za ten sam okres, odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Zgodnie z uregulowaniem art. 1 ust. 8 powołanej ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustala także kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych.

Warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego (ust. 10 art. 1 ustawy abolicyjnej).

Zgodnie zaś z treścią ust. 11 przywołanej ustawy niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa w ust. 10, podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję o odmowie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - w przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12 (ust. 13 ustawy abolicyjnej).

W rozpoznanej sprawie w związku ze spłaceniem przez wnioskodawcę zaległych należności z tytułu składek za okres od czerwca 2008 roku do lutego 2009 roku prowadzenie postępowania w zakresie umorzenia tych należności stało się bezprzedmiotowe.

Opinia biegłej potwierdziła istnienie na dzień 11 grudnia 2013 roku zadłużenia wnioskodawcy. Wysokość zaległości wnioskodawcy z tytułu składek została ustalona na podstawie opinii biegłej w wariantcie II, czyli na dzień 11 grudnia 2013 roku, przy uwzględnieniu, że wniosek o umorzenie składek został złożony po dokonaniu wpłat z 22 kwietnia 2013 roku. Wyliczenia biegłej odpowiadają wartościom wskazanym w zaskarżonej decyzji z dnia 11 grudnia 2013 roku.

Mając powyższe na względzie Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania od decyzji ZUS z dnia 11 grudnia 2013 roku - znak (...) oraz z dnia 2 stycznia 2014 roku nr (...) jako niezasadne.

Mając na uwadze wynik postępowania oraz datę wniesienia odwołania od zaskarżonej decyzji, Sąd o kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 pkt. 3 i § 11 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. j. Dz. U. 2013, poz. 490) i zasądził od P. F. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. kwotę 660,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego poniesionych łącznie w połączonych sprawach. Sąd w sprawie o wysokość zadłużenia z tytułu składek ustalił wartość przedmiotu sporu stosownie do stanu zaległości.

Sąd zastosował ww. rozporządzenie z uwagi na datę wniesienia odwołań od zaskarżonych decyzji. Obecnie obowiązujące Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1804) zmienione Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku zmieniającym rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2016, poz. 1667) nie ma bowiem zastosowania do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem jego wejścia w życie - tj. przed 1 stycznia 2016 roku. Do czasu zakończenia takich postępowań w danej instancji stosuje się przepisy dotychczasowe.

Z tego samego względu zastosowania nie miała nowelizacja Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. j. Dz. U. 2013, poz. 490) wprowadzona § 1 pkt 3 b Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2015 roku (Dz. U. 2015, poz. 1078), która odnosiła się do spraw wszczętych po dniu 1 sierpnia 2015 roku (§ 2 i § 3 powołanego Rozporządzenia zmieniającego).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy.

11 września 2017 roku

M.U.